

▪ *Náhorní planina u Zlaté studny, kde stávala samota Torfstich*

ZÁNÍK SAMOTY TORFSTICH

Po roce 1948, kdy se moci chopili komunisté, bylo na šumavské hranici poměrně rušno. Do Bavor se snažili dostat ti, co toužili žít ve svobodě, a z druhé strany hranice zase do Čech pendlovali pašeráci všeho možného a samo sebou i agenti tajných služeb.

▪ Na následující straně: Práce v šumavských lesích byla pořádná dřina

▪ Hájekna Zlatá Studna s lampou pana Steuna 1946

▪ Děti hajného Steuna

Torfstich, německy Rašelina, bylo osamocené stavení č. p. 102 u Horské Kvildy, kde žila rodina lesního dělníka Franze Pösla. Hluboko v lesích, na konci světa, ještě půl hodinu chůze od Zlaté studny. Franz Pösl pracoval od rána do večera v lese a rodina se starala o skromné hospodářství. Nikdy nebyli ve městě, neznali vlak, ani elektřinu a o politiku se nezajímali ani za mák.

V noci z 8. na 9. května roku 1950 se však řízením osudu ocitli, jak by se dnes mohlo říci, ve špatný čas na špatném místě.

Z německého Rohrbachu se totiž den před tím vydala přes hranici do Čech dvojice agentů americké CIC, Rudolf Veselý a Bohuslav Beneš. Agenty vedl Franz Nowotny, řečený Kilián, snad nejznámější šumavský pašerák a legenda mezi převaděči přes čáru. Tomu pomáhal neméně zkušený kumpán a převaděč, šumavský rodák Otto Grabmuller. Hranici překročili někde u pramenů Vltavy, svižným krokem to vzali kolem Bučiny, nepozorováni prošli mezi Stanovou a Stodolovou horou a nic nenasvědčovalo

▪ Kilián Franz Nowotny, legendární šumavský pašerák a převaděč

tomu, že by to měla být jejich cesta poslední. Šli tudy přece tolikrát, znali každý drn i kámen a obávanou Chalupskou slať (film Král Šumavy) uměli přejít i poslepu. Když se brodili korytem Teplé Vltavy na cestu k Františkovu, ozvala se znenadání prudká střelba pohraničnicků. Ti na ně totiž na nedaleké skále, Pivním hrnci, jak se jí tady říkalo, čekali. Dodnes není jasné, jestli je někdo udal, nebo jen měli ten den štěstí. Jisté je, že o téhle staré pašerácké stezce věděli. V záznamech SNB je popsána jako Kanál č. 54. Kilián byl střelbou vážně zraněn a krvácel, a tak zůstal ležet v trávě a použil starý pašerácký trik, který mu zachránil krk. Hlasitě naříkal bolestí a předstíral, že se nemůže ani hnout. Hlídka jej tedy nechala ležet a pronásledovala zbylé tři muže, kteří se drápali do prudké lesní stráně. Kilián však vyskočil a i přes velkou ztrátu krve a bolesti se dostal zpátky za čáru, kde mu pak ve vojenském špitále v Grafenau zachránili život.

Byl to údajně jeho jubilejní, dvoutisící přechod státní hranice. Po tomhle incidentu se už do Čech nikdy nevrátil.

Ostatní tři však takové štěstí jako Kilián neměli. Smyčka se stahovala a pohraničníci na ně uspořádali doslova hon. Vojsko, esenbáci, lidové milice, světlice, psi, střelba. Grabmuller dovedl skupinku tmou až k domu Pöslových, kde občas v dřívějších dobách s Kiliánem při svých přechodech hranice přespávali na seně. Pösl dobře věděl o okolních manévrech, proto jim oknem podal jen nějaké jídlo a vodu, ale do domu je nepustil. Skupinka musela nocí a mlhou dál a bylo jen otázkou času, kdy k smrti uštvané muže pochyťají. To se také stalo.

A ještě téže noci na Torfstich vtrhli esenbáci, Pösla s celou rodinou vytáhli z postelí, odvezli a započali s děsivou likvidací. Na událost vzpomíná pan Eduard Steun, syn hajného ze Zlaté studny, který s bratrem k Pöslům chodíval pro mléko. Když tam ráno jeho bratr dorazil s bandaskou, spatřil apokalypsu. Zařízení vyházené na dvůr, vytrhaná okna, slepice a králíci nad ohněm a všude kolem podivné postavy v uniformách i civilu, které se váleli v peřinách a pojídali a popíjeli všechno, co v domě našli...

Vyděšený bratr sice mléko dostal, ale s přísným dodatkem: „Mazej domů, mlč a zítra už sem nechod!“

Ono také nebylo kam, protože ve vyrabovaném stavení všechno dřevěné shořelo a zbytek dokončil buldozer. A tak kvůli skývě chleba podané známým v noci oknem zmizela ze světa samota Torfstich, jako by tu nikdy nestála. Rodina včetně osmdesátileté matky byla deportována na Kaltenbach, dnes Nové Hutě, a Franz Pösl vyfasoval u komunistického soudu deset let žaláře. Po amnestii v roce 1953 se nečekaně vrátil

k rodině a dál pracoval v lese, ale jako nespolehlivý živel musel mít na práci blízko hranice k sobě ručitele. Tím se stal jistý pan Stuchlý, díky kterému nepřišel zcela o práci. Otto Grabmullera odměnili za vlastizradu a vyzvědačství dvaceti lety a Rudolfa Veselého doživotím. Bohuslav Beneš dostal trest smrti. Popravili ho v červnu 1951 na Pankráci.

Ještě dnes jsou ve vysoké trávě u lesa patrné zbytky zdí samoty Torfstich, které jako memento připomínají hrůznou dobu padesátých let na Šumavě. Místo ale nehledejte, leží v první zóně národního parku, kam je vstup bez povolení zakázán.

Lokalita ■ GPS 49°3'32.234"N, 13°36'22.540"E

▪ Vlevo: Jen torzo kamenné podezdívky připomíná, kde kdysi stála samota Torfstich.

▪ Vpravo: Pan Eduard Steun, pamětník oné děsivé události